

Kateketnytt

Forum för katekes i katolska kyrkan
Nummer 1 2026

Nytt häfte:
Tro på din kraft
– den helige Andes vägledning
när du drabbas av kris

förord

Låt Gud avgöra!

En gång vandrade den helige Franciskus med en lärjunge längs en väg. De predikade om Guds nåd för alla de mötte. När de kom till ett vägskafl fanns tre vägar att välja mellan och lärjungen frågade vilken de skulle välja.

– Jag vill inte själv bestämma min väg, sa Franciskus, jag låter Gud avgöra.

Sedan bad Franciskus att lärjungen skulle snurra några varv så att han blev snurrig och sedan välja en väg. Så blev det. Lärjungen blev snurrig och en av vägarna valdes genom att han snubblade fram mot den. Den vägen blev deras väg. De valde inte helt själva utan överlät åt Gud att avgöra, om än på ett lite lustigt sätt.

Den som är kateket behöver ofta överlämna åt Gud att avgöra. Vad gör jag nu? Vad vill du att jag ska göra nu, Gud? Jag behöver din hjälp, din väg- ledning. Jag vill att ditt ord ska vara en lykta för min fot, ett ljus på min stig.

I år har påve Leo XIV utlyst ett jubileum för att fira att det är 800 år sedan den helige Franciskus kom till himlen. Vi firar det särskilt under Franciskusdagen i Kungsträdgården den 3 oktober. Välkommen!

Jim Lagerlöf

Jim Lagerlöf och Al

Caroline Klintborg ser öppenhet bland unga.

Foto: Mikael M Johansson

Unga är mer öppna

Caroline Klintborg är docent i religionspedagogik och lektor i religionsdidaktik. Drivkraften bakom hennes forskning är en grundläggande nyfikenhet: hon vill fördjupa förståelsen för sina medmänniskor och sin omvärld. Intresset för meningsskapande har följt henne länge. Varför tolkar människor livet så olika? Hur lär vi oss att förstå oss själva och världen?

Hon pekar på hur vår tolkning formas genom både "primär och sekundär socialisation". Familjen lägger en grund, medan skola, vänner och vidare samhällskontexter bygger vidare. Med en bakgrund i beteendevetenskapliga ämnen och religionsvetenskap har hon särskilt intresserat sig för hur religion och pedagogik samspelar.

I sin forskning har hon studerat framförallt unga människors meningsskapande. I tidigare egna studier i teologi här saknar hon en mer reflekterande pedagogisk reflektion. Att ställa de didaktiska frågorna innebär en avgörande fördjupning: Vem är jag? Vem möter jag? Vad vill jag säga – och hur? För Klintborg är detta nödvändigt om man vill kommunicera på riktigt. Det handlar om att tala med

människor, inte bara till dem. Varför säger vi det vi gör? Vad vet vi om dem vi möter?

När det gäller relationen mellan tro och vetande ser hon en tydlig generationskillnad. Unga uttrycker i dag en större öppenhet och nyfikenhet än många föräldrar och deras föräldrar. Äldre generationer kunde uppleva att de tvingades in i religiösa sammanhang och tog därför avstånd. Yngre har inte levt med samma konflikt. I det mångreligiösa klassrummet möter de dessutom personer som både är intellektuellt skarpa och religiösa. Motsättningen mellan vetenskap och tro blir mindre självklar.

Sociala medier bidrar också till en bredare palett av livsåskådningar. Unga kan söka och pröva olika former av andlighet, ofta sådana de först mött online. Gränserna är inte lika skarpa som tidigare. Att inte se vetenskap och tro som motsatser innebär dock inte automatiskt en återgång till traditionell religiositet. Många är snarare öppna för "något". Här finns en möjlighet för kyrkan att möta dem.

Jim Lagerlöf

Kateketnytt utges tre gånger om året av Katolska pedagogiska nämnden. Redaktion: Ulrika Erlandsson (ansvarig) och Jim Lagerlöf. Layout: Anna Klint. Tryck: Norra Skåne Offset. På omslaget: Tre kateketer som deltog på KPNs grundkurs för kateketer i februari på Johannes Paulus II:s Pastoralcentrum i Stockholm. Påsklija ©iStock/MerggyR (s. 1); iStock/Ligrenok (s. 7) Foto: Fidaa Hanna. ISSN 0282-0234

Vi hälsar stora och små, katekesgrupper och ungdomsgrupper, familj och vänner, tvåbenta och fyrbenta...
Var med och fira
FRANCISKUSÅRET 2026!

PROGRAM

10.30 Procession med staty av den helige Franciskus

11.00 Mässa med djurvälsignelse, kardinal Anders Arborelius OCD

12-14 Program på scenen och aktiviteter i parken
Särskild gäst: **Adrian Macéus!**
Konferencier: Franciskanbroder **Witold Mlotkowski OFM** och **Anna Ringström**
Gratis bullar och saft till alla barn, ponnyridning, fiskdamm, skattjakt, hoppborg, glad musik och annat kul!

13-14 Samtal i S:ta Eugenia kyrka:
Att följa Jesus som Franciskus
Franciskan p Charles Talley OFM och Syster Katarina OSB från Mariadöttramas kloster i Omberg.

VÄLKOMNA!

Möjlighet att köpa lunch på plats

Mer info på www.kpn.se

Johannes Paulus II:s Pastoralcentrum
Postadress: KPN, Box 4283, 102 66 Stockholm
KPN, Skånegatan 63-65, 116 37 Stockholm www.kpn.se
kpn@katolskakyrkan.se 08-505 57 660

Det här numret av Kateketnytt går som vanligt till alla kateketer som vi har adressen till. Ge oss gärna information om nya kateketer! Ni som vill stödja tidningen kan göra det genom att betala in en frivillig summa till vårt bankgiro 119-2053 och/eller att bidra med förslag till innehållet. Tack till alla er som redan gjort det!

Vägledning för den som hamnat i en kris

Allt fler kateketer möter människor som kämpar med psykisk ohälsa. Det kan ta sig många olika uttryck och något som alla någon gång drabbas av är att vi hamnar i en kris. Vad säger vi till människor som hamnat i kris? Kan tron vara ett stöd?

Mot denna bakgrund beslutade KPNs nämnd att särskilt uppmärksamma och söka material som kan vara ett stöd i dessa situationer. Det lilla häftet *Lita på din kraft – Den helige Andes vägledning när du drabbas av en kris* vill vara ett svar på detta behov och en hjälp för den som söker orientering och hopp.

Antal sidor: 32
Pris: 60 kronor
Beställ på www.kpn.se

Alla möter vi kriser i livet. Det kan vara stora saker som påverkar hela världen, men också personliga svårigheter – när något känns tungt, relationer krånglar, tron vacklar eller vi kämpar med oss själva.

Kriser hör till livet. Kan tron vara en hjälp i en sådan situation? Ja, det lilla häftet *Lita på din kraft – Den helige Andes vägledning när du drabbas av en kris* pekar på just tron och den helige Ande som källa till tröst och stöd när vi tappar orienteringen i livet. Det vill ge mod och hopp när

det känns som mest skakigt. Vi tar oss igenom kriser genom att öppna oss för den helige Ande, som redan bor i oss. Författaren presenterar den helige Andes sju gåvor på ett sätt som får särskild bäring på någon som drabbats av kris. Här ges ganska praktiska och handfasta råd ("Övning vid panikångest: andas in...") samtidigt som det bjuder in till reflektion kring livets utmaningar.

För oss kristna betyder det att vi får lita på att Gud stärker oss – i både kropp och själ.

Sagt om *Lita på din kraft*:

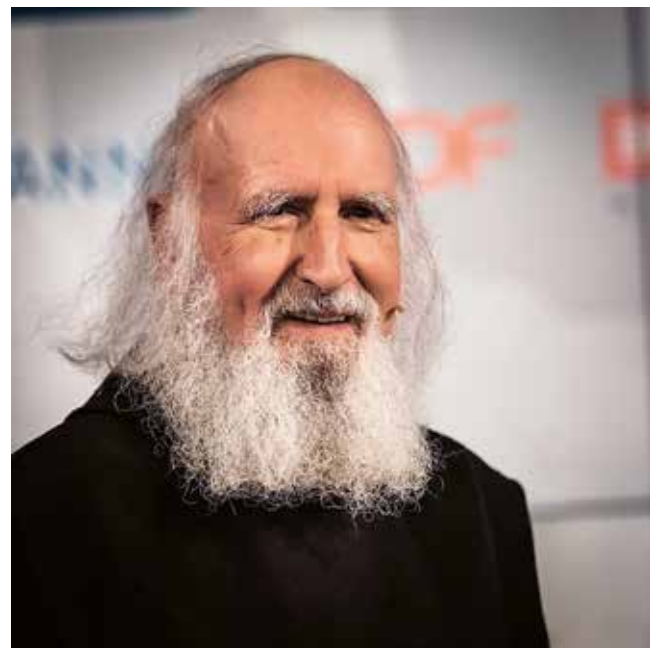
Jag tycker att häftet har en fin balans mellan den kristna erfarenheten och den psykologiska kunskapen. Ibland så kan det vara svårt att hitta den balansen men jag tycker häftet lyckas med det.

Stefan Nordström

Teol. kand, leg. psykoterapeut och diakon i katolska kyrkan, se intervjun på sidan 5 i detta nummer av Kateketnytt.

Anselm Grün är tysk benediktinmunk, teologie doktor och ekonom och räknas till världens mest lästa andliga författare. Han är verksam i klostret Münsterschwarzach och har skrivit hundratals böcker som översatts till över 30 språk. I sina texter knyter han samman kristen tro och mystik med frågor om livet, känslor och modern psykologi. I sitt häfte *Lita på din kraft – den helige Andes vägledning när du drabbas av en kris* vill Anselm Grün hjälpa människor att övervinna sin rädsla och få nytt mod när de drabbats av en kris.

Text: Ulrika Erlandsson

Anselm Grün. Foto: Harald Krichel

Diakon Stefan Nordström ser att tonåringar behöver stabilitet mitt i stormen. Foto: privat

Att finnas där spelar så stor roll

I mötet med unga är det sällan de snabba svaren som gör störst skillnad. Det avgörande är ofta något enklare – och svårare: att finnas kvar. Diakon Stefan Nordström menar att stabila, närvarande vuxna kan bli en avgörande motvikt i en tid av inre omvandling och yttre tryck.

Vem är du när andra behöver dig? För diakon Stefan Nordström är frågan inte teoretisk utan djupt praktisk. Med uppdrag i stiftet att samordna självvård inom kriminalvården, plats i samarbetsrådet för sjukhussjälavård inom SKR och bakgrund som teolog, gymnasielärare och legitimerad psykoterapeut, har han lång erfarenhet av att möta människor i utsatta lägen. Ett återkommande tema är enkelt: att bara finnas där spelar större roll än vi tror.

Särskilt tydligt blir det i mötet med tonåringar. Den perioden är, menar han, den mest omvälvande i livet. Förändringen är fysisk, psykisk och existentiell. Känslolivet ritas om, identiteten omförhandlas, relationerna skiftar. Vänner blir viktigare än föräldrar. Förebilder byts ut. Samtidigt finns ingen beredskap för det som sker inuti.

Hur märker man att något inte står rätt till? Det kan visa sig i tystnad och undvikande blick, eller i överaktivitet. Beteenden som signalerar att något skaver – hemma, i skolan eller bland vänner. Att vara uppmärksam gör stor skillnad.

Vad behöver unga då? Stabilitet. Förutsägbarhet. Någon som orkar vara kvar. När den inre stabiliteten från barndomen skakas, blir yttre hållpunkter avgörande. Här kan kateketer och andra vuxna i kyrkan spela en viktig roll. De representerar ett sammanhang där frågor får ställas och där man får vara den man är. "Tyckte den vuxne om mig? Är han tillgänglig?"

Det avgörande är inte att snabbt trösta bort det svåra eller leverera goda råd. Tvärtom. En vuxen som står ut med det som gör ont – utan att genast vilja fixa – förmedlar något djupare: du tas på allvar. Du får rum att känna och tala. Att bli lyssnad till kan i sig vara läkande.

Men att stå kvar är svårt. När vi möter andras oro väcks något i oss själva. Därför betonar Stefan vikten av handledning och självreflektion. Den som arbetar med människor behöver egna rum för avlastning och bearbetning. Borde inte alla kateketer då och då få tala med någon om sina upplevelser från undervisning? Alla som jobbar med människor borde få handledning ibland. Det kan göra skillnad om vi hittar någon att bolla med, en annan kateket, en präst, någon du litar på.

I en katolsk kontext finns ibland en betoning på förnuftet på känslornas bekostnad. Tron ska inte byggas på känslor – sant. Men känslorna är en del av det som gör oss levande och relaterande. Både förnuft och känsla behövs.

Text: Jim Lagerlöf

Hur leder jag ett gott samtal med en grupp vuxna?

Att vara samtalsledare

Vad ska man tänka på när man leder vuxna, när man är vuxenkateket? Hur skapar man en välkomnande atmosfär? När jag mötte fader Stephen Wang, som producerat Sycamore, berömde jag filmerna. Men han svarade: Det viktigaste är egentligen det som händer efteråt – att skapa en miljö där alla frågor är tillåtna.

Det finns enkla metoder för att bjuda in till öppen dialog och minska risken för pinsam tystnad. Det finns också sätt att undvika ett hårt debattklimat där några få "vinner" och andra tystnar. Här är några råd.

Börja med välkomnande och tydliga ramar

- Hälsa personligt och visa glädje över dem som kommit.
- Berätta om syftet med träffarna och vad de kommer att innehålla.
- Sätt tydliga ramar kring tider, pauser och praktiska frågor.
- Gör en presentationsrunda där alla kort får säga vilka de är. Man kan också fråga om förväntningar. Är gruppen stor kan dessa skrivas ner.

Skapa trygghet och förtroende

- Sätt tonen från början: alla röster är välkomna.
- Markera att olika åsikter får finnas.
- Lyssna aktivt och spegla det som sägs: "Jag hör att du säger ... vill du utveckla?"

Ofta vill vi först förmedla något – en undervisning, en bibeltext eller ett filmavsnitt – men det är i samtalet som det landar. När människor får ställa frågor och knyta innehållet till sina egna liv ökar möjligheten att det berör på djupet.

Aktivera alla

För att undvika att bara några få talar kan du:

- Göra en runda där alla får säga en kort reaktion, till exempel: "Vilka tankar väcker detta?"
- Använda tvåsamtal ("bikupa"). Det är lättare att tala med en person än inför hela gruppen.
- Låta smågrupper på tre–fyra personer samtala en stund innan ni återvänder till helgrupp.
- Många använder sig av EPA-metoden: E= ensam, deltagarna gör egna anteckningar, P= par, man talar två och två och slutligen A=alla, hela gruppen tillsammans. Det är ett effektivt sätt att engagera alla.

Kateketer på kateketutbildning, hösten 2025. Foto: Anna Pasikowska.

Ställ öppna frågor

Faktafrågor har sin plats, men de kan skapa en skolmiljö där många blir tysta. Undvik frågor som "När levde Don Bosco?" eller "Hur många sakrament har vi?" om syftet är gemensam reflektion.

Ställ i stället öppna och existentiella frågor:

- "På vilket sätt ger tron dig hopp?"
- "Berätta om ett tillfälle då bönen betydde mycket för dig."
- "Hur talar denna bibeltext till dig?"

Öppna frågor hjälper deltagarna att relatera tron till sina egna erfarenheter.

Hantera olika deltagare varsamt

Om någon tar stort utrymme kan du säga: "Tack för ditt bidrag. Låt oss höra från någon som inte talat ännu."

För att bjuda in de tystare: "Är det någon som ännu inte fått dela?"

Du behöver inte ha alla svar. Det är helt i sin ordning att säga: "Det är en viktig fråga – vad tänker ni andra?" eller "Jag får återkomma till det nästa gång."

Avsluta tydligt

Sammanfatta kort vad som sagts eller fråga: "Vad tar du med dig härifrån idag?"

Beroende på sammanhanget kan det vara fint att avsluta med bön. Vid kursens slut är det värdefullt att göra en enkel utvärdering, så att ni kan växa vidare tillsammans. Glöm inte att Studieförbundet Bilda kan bidra med värdefulla tips.

Texten är hämtad ur den kommande boken *Kallad till kateket – hur gör jag konkret?* av Ulrika Erlandsson.

Just nu söker sig många vuxna till våra församlingar, nyfikna på katolsk tro. Men naturligtvis kan det också finnas konvertitgrupper, föräldrar, studenter, bibelstudiegrupper eller människor som vill se Sycamorefilmer tillsammans.

Information

Katolsk content dagen

För första gången arrangerade KPN en dag som riktade sig till unga vuxna som vill skapa katolskt content på sociala medier. Tillsammans med Evangelisationsutskottet och kyrkoherde p Krystian Zacheja ordnades praktiska workshops som leddes av bland annat Matteusz Pasikowska och Zuzanna Jurus. Med på bilden syns också deltagaren Vala Holmin von Saenger.

Kateketkurser

Var hälsad Maria, full av nåd

Hur kan vi göra Guds moder levande i katekesen?
LEDARE: Ulrika Erlandsson, KPNs ordförande
SUNDSVALL, S:t Olofs församling
Lördag 11 april, kl 9.30–12.30 + lunch

Glad att få dela!

Teambuilding och inspiration utifrån
Direktorium för katekes.
LEDARE: Jim Lagerlöf, konsulent på KPN, lärare och teolog.

TROLLHÄTTAN, S:t Petri församling
Lördag 11 april, 9.30–15

Dramatisera Bibelberättelser i katekesen

Upptäck hur lätt det är att dramatisera bibelberättelser.
LEDARE: Janya Cambroner Severin, skådespelare, regissör, stor erfarenhet av arbete med barn och ungdomsgrupper i kyrkan.

STOCKHOLM, Johannes Paulus II:s Pastoralcentrum
OBS! Nytt datum!
Lördag 9 maj, kl 9.30–12.30 + lunch

Ny som kateket? Introduktion online

Välkommen till en digital träff som ger dig en första introduktion till uppgiften som kateket. Få info om *Direktorium för katekes*, kateketens uppdrag, praktiska uppgifter, KPNs material, läroplanen mm.
LEDARE: Ulrika Erlandsson och Jim Lagerlöf från KPN
Tisdag 22 september, kl 19–20.30

Ny Mariafilm för barn: Var hälsad Maria, full av nåd

Vem var egentligen Jungfru Maria? Vad betyder att hon kan be för oss? Lilla Adrian har slagit sig och får av sin mamma veta vem Maria är för oss. En underbar liten presentation av Maria för barn. KPN har givit svenska röster till filmen, med hjälp av kateketen Maria Riemslog och en pojke i hennes grupp, Adrian Rojas Cruz. Filmen är 3,5 minuter lång och finns på KPNs hemsida, sök under Videos. Perfekt för katekesen!

Studera på Newmaninstitutet!

Newmaninstitutet i Uppsala är Nordens enda katolska högskola. Här kan du fördjupa dina kunskaper i kyrkans tro. Exempelvis finns A-kursen, en introduktion i teologi och filosofi. Men därutöver erbjuder Newman många kortare kurser med intressant innehåll. Det mesta är på distans. *Direktorium för katekes* uppmuntrar alla kateketer att ständigt fördjupa sin tro! Upptäck mer på <https://newman.se/>

Påskkort

Skicka Glad Påsk kort till barnen i din grupp till påsk! Eller till någon annan du tycker om. De större är i A-5 storlek, det mindre kortet är A-6. Kostnad: 5 kr/st
Beställ på www.kpn.se

Inzoomat – katolsk folkbildning online

Var med på Zoom! 30 minuters föredrag och 30 minuters samtal. En onsdag i månaden, kl 19–20. Anmäl dig för att få länken.

Män borde tänka mer på medeltiden

Andreas Nordlander, docent och lektor i religionsvetenskap vid Göteborgs universitet
Onsdag 25 mars

Att slå rot – om den helige Benedikt av Nursia

Syster Ingrid Robinson, Benediktinsyster i Heliga hjärtas kloster
Onsdag 15 april

Kristusbilder från 1600-talet

Anna Jansson, konsthistoriker, Nationalmuseum
Onsdag 6 maj

Nadia Putrus

Glädjen att få dela med mig av min tro

Nadia Putrus växte upp i Irak med en varm och välkomnande barnundervisning, något hon för vidare idag i Kaldeiska kyrkans barn och ungdomsverksamhet i Linköping.

Det lyser i ögonen på Nadia när hon berättar om sitt uppdrag. "Det roligaste med uppgiften är glädjen att träffa barnen när de kommer till kyrkan, att jag får dela med mig av min tro. Det är också viktigt för mig att jag får ge tillbaka något till kyrkan."

Liksom andra orientaliska katolska kyrkor är det en utmaning att barnen lever med två olika kulturer, den svenska och den kaldeiska. Och det i dubbel bemärkelse, då kaldeiska kyrkan har sin egen rit och kultur, något som kyrkan framhåller som en viktig del av den universella katolska kyrkan. Det finns ändå en tendens till uppdelning i församlingen. Eftersom barnen oftast konfirmerats vid dopet, satsar man på ungdomsverksamhet. Nadia är aktiv i den gruppen också, och den fyller en viktig funktion för att fortsätta engagera ungdomarna i kyrkans verksamhet.

Vilka utmaningar möter du?

Ibland är det svårt att koppla Bibelns budskap till barnens verklighet. Att lägga undervisningen på rätt nivå för barnens ålder, så att vi behåller deras intresse. Barnen måste ha roligt! Det kan inte bara vara sträng undervisning, där alla ska sitta still och lyssna. Det är viktigt att barnen vill komma till kyrkan.

Varför blev du kateket?

Jag arbetar med barn och ungdomar med anpassade behov, och har alltid varit intresserad av att undervisa barn. När jag fick egna föll det sig naturligt att engagera mig i undervisningen. Jag minns med värme min egen barnundervisning i Irak. Jag hade många kompisar. Ledarna var jättesnälla och bidrog till att jag ville bli kateket. Prästen hette fader Filip och var mycket snäll. Jag har många vänner kvar från den tiden, och vi kan berätta för barnen om hur det var då.

Är det något du saknar i din situation i Linköping?

Jag som kateket behöver utvecklas och lära mig nytt. Och det är svårt att hitta bra material som tar upp den kaldeiska traditionen.

Text och bild: Carina Björklind

Det lyser i ögonen på Nadia när hon berättar om sitt uppdrag.
Nedan: Nadia Putrus är aktiv kateket i S:t Nikolai församling i Linköping.

